

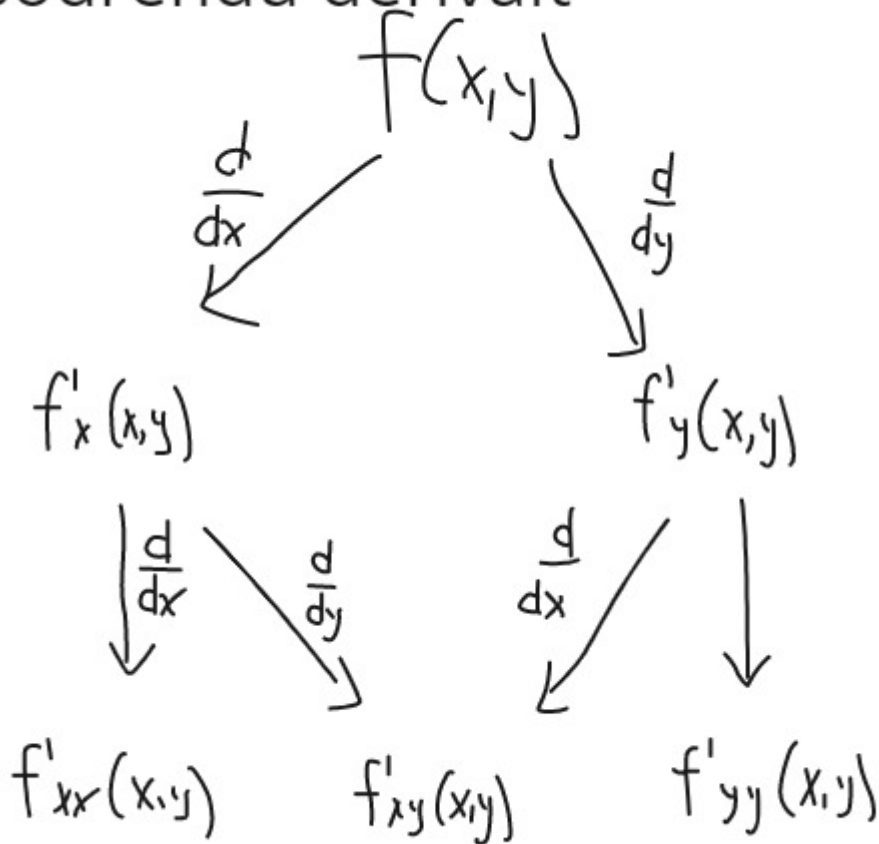
Parciális derivált

$$f_{xy} = x^5 + y^6 + x y^3 - x^3 y^4 + 12$$

$$\frac{d}{dx} = 5x^4 + 0 + 1 y^3 - 3x^2 y^4 + 0$$

$$\frac{d}{dy} = 0 + 6y^5 + x 3y^2 - x^3 4y^3 + 0$$

Másodrendű derivált

Lokális szélsőértékek

$$\left. \begin{aligned} f'_x(x,y) &= 0 \\ f'_y(x,y) &= 0 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{stac. pontok}$$

= ez megadja a lehetséges pontok koordinátáit

$\det(\text{Hesse mátrix}) \leq 0$ be kell helyettesíteni a koordinátákat

Ha $f''_{xx} \cdot f''_{yy} - (f''_{xy})^2 > 0$ és

• $f''_{xx}(x,y) > 0 \rightarrow \text{lok. min.}$

• $f''_{xx}(x,y) < 0 \rightarrow \text{lok. max.}$

Kettős integrál (térfogat)

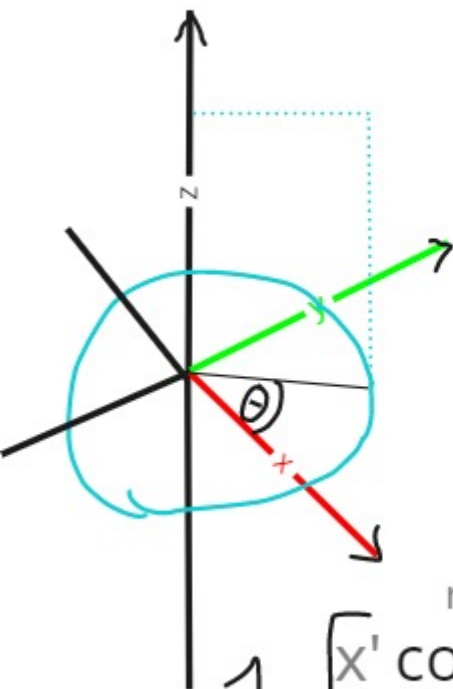
(sorrend felcserélhető)

$$\int \int f(x,y) dx dy = \int \int f(x,y) dy dx$$

Kiszámolás menete:

1. Integrál felírása az optimális alakban
 - a. külső integrálban nincs változó
 - b. létezik primitív függvény
2. belső integrál kiszámítása
3. határértékek behelyettesítése $[F_b - F_a]$
 - a. itt a hatérték tartalmazhat változót is
4. A már egyváltozós integrál kiszámolása

Polár koordináta (henger)

$$x = r \cdot \cos \theta$$

$$y = r \cdot \sin \theta$$

$$z = h$$

$$r = \sqrt{x^2 + y^2}$$

$$\theta = \arctan(y/x)$$

$$\int f(x) dx = \int f(x(t)) \cdot \underbrace{x'(t)}_{=\det(J)} dt$$

-> nem függ f-től

$$J = \begin{bmatrix} x' & y' \\ r \cos \theta & r \sin \theta \end{bmatrix}$$

Be kell helyettesíteni az x/y adott deriváltjait
most: kör; $\det = r$

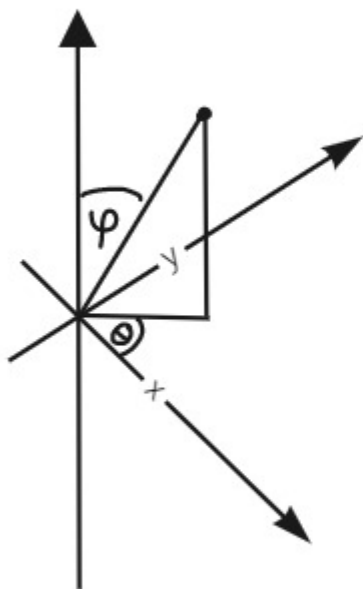
Tripla integrál - J mátrix

$$J = \begin{bmatrix} \frac{\partial x}{\partial r'} & \frac{\partial x}{\partial \phi'} & \frac{\partial x}{\partial z'} \\ \frac{\partial y}{\partial r'} & \frac{\partial y}{\partial \phi'} & \frac{\partial y}{\partial z'} \\ \frac{\partial z}{\partial r'} & \frac{\partial z}{\partial \phi'} & \frac{\partial z}{\partial z'} \end{bmatrix}$$

henger esetében $\det(J) = r$

kör esetében $\det(J) = r^2 \cdot \sin(\phi)$

Tripla integrál - J mátrix

$$r = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$$

$$\theta = \arctan(y/x)$$

$$\varphi = \arccos(z/r)$$

$$x = r \sin(\varphi) \cos(\theta)$$

$$y = r \sin(\varphi) \sin(\theta)$$

$$z = r \cos(\varphi)$$

Feltételes szélsőértékek

Adott $g(x,y)$ feltétel

$$F(x,y) = f(x,y) - g(x,y)$$

$$\left. \begin{array}{l} F'_x = 0 \\ F'_y = 0 \\ g = 0 \end{array} \right\} \text{stac. pontok \& teszt(feltétel)}$$

Érintősík egyenlete

$$f'_x(x_0, y_0)(x - x_0) + f'_y(x_0, y_0)(y - y_0) + f(x_0, y_0)$$

Példa: henger

$$x^2 + y^2 = 2^2$$
$$0 \leq z \leq 8$$

1) $x = r \cdot \cos(\theta)$ 2) $\det(J) = r$
 $y = r \cdot \sin(\theta)$
 $z = h$

3)

$$x^2 + y^2 = \left[(r \cos \theta)^2 + (r \sin \theta)^2 \right] \cdot r \quad \swarrow \det(J)$$
$$= r^3 \cdot [\cancel{\cos^2 \theta + \sin^2 \theta}]$$

4)

$$\int_0^8 \int_0^{2\pi} \int_0^2 r^3 dr d\theta dh = \int_0^8 1 dh \cdot \int_0^{2\pi} 1 d\theta \cdot \int_0^2 r^3 dr$$
$$8 \cdot 2\pi \cdot \left[\frac{r^4}{4} \right]_0^2 = 64\pi$$

Taylor formula

a táblázatban azonos sorban vannak

$$P_0 = (X_0, Y_0)$$

$$h = (h_1, h_2)$$

$$\sum_{k=0}^n \frac{f^{(k)}(a) \cdot \{h^m\}}{k!}$$

New grid

k	$f^{(k)}$	$f^{(k)}(P_0)$	hatvány
0	f	behelyett esítés	1
1	$f'_x = \dots$ $f'_y = \dots$		h_1 h_2
2	f'_{xx} f'_{xy} f'_{yx} f'_{yy}		h_1^2 $h_1 h_2$ $h_1 h_2$ h_2^2